

Warme en koude kleuren

De kinderen leren over de gevoelswaarde van kleurencombinaties

onderwerp

karavaan

techniek

oliepastel

formaat

± 25 × 32 cm

onderwerp

ruimtestation

techniek

schilderen

formaat

± 32 × 50 cm

Toelichting

Kleuren hebben met gevoel te maken. Er gaat een psychologische werking van uit. Niet zelden wordt kleur door mensen gevoelsmatig hetzelfde of ongeveer hetzelfde ervaren. In les 5 leverden de vrolijke kleuren waarschijnlijk geen problemen op. Soortgelijk maar niet altijd even duidelijk ligt het bij de ervaring van koude en warme kleuren. Normaal is bijv. rood warm en blauw koud (denk aan de kraan). Toch is niet alle rood warm, een koele kleur rood is ook heel goed mogelijk. Het beschrijven van een kleur is al bijna onmogelijk, maar over de werking van de kleuren spreken is nog moeilijker. Onze ervaring wordt steeds beïnvloed door allerlei omstandigheden; belichting, beïnvloeding van kleuren op elkaar, de stemming van de kijker, de hoeveelheid van de kleur, de verzadiging, enz. Toch kunnen we globaal wel een onderscheid maken in warme en koude kleuren. De kleurencirkel op blz. 21 kan zelfs in tweeën gedeeld worden, zodanig dat iedereen het eens kan zijn over de grens. Geelgroen is warmer dan blauwgroen, oranje-rood is warmer dan paarsrood. De grens loopt dan door groen en rood. In deze kleurencirkel is de rechterhelft 'koud', de linkerhelft 'warm'. De beide onderwerpen lenen zich uitstekend om nadrukkelijk beide soorten kleuren apart te oefenen. (Veel andere onderwerpen kunnen ook warm of koud gemaakt worden.) Het verdient de voorkeur om beide opdrachten na elkaar door de hele klas te laten uitvoeren.

Begeleiding karavaan

De les begint met een kort verhaal over een lange, hete tocht door de woestijn. Ook de woestijnbewoners moeten zich beschermen tegen de hitte. Ze dragen dikke kleding, hoofddeksels met omlaag hangende doeken en op sommige kamelen zijn zelfs beschutte huisjes gebouwd. De mannen hebben zware baarden, de vrouwen dragen sluiers. Aan alles kun je zien hoe vreselijk

Karavaan, 10 jaar

warm het is, maar het allerbeste blijkt dat uit de kleuren. Vooral ook het landschap werkt daarin mee: alles is bruin, geel, okerachtig of leverkleurig. Sommige stukken woestijnzand zijn geelwit, andere zijn geelbruin of bruin-grijs. De kinderen zoeken, nadat gesproken is over warme en koude kleuren, die krijtjes uit hun doosjes waarmee zeker warme kleuren gemengd kunnen worden. Het gaat hierbij niet zozeer om elke kleur apart dan wel om de werking die ze samen hebben.

Eventueel kunnen alle tekeningen samen een hele lange stoet vormen (wel afspraken maken over de grootte en looprichting).

Begeleiding ruimtestation

Er is een prijsvraag uitgeschreven voor het beste ontwerp van een ruimtestation op de Blauwe Planeet. Deze planeet heet zo, omdat het de koudste is die men tot nu toe ontdekt heeft. Alleen met speciale materialen kan men er iets bouwen, want het is er nooit warmer dan -500 graden celsius! Van alle aangevoerde materialen verandert de kleur zo gauw ze daar zijn. Alle metalen krijgen een blauwpaarse of een blauwgroene glans, sommige dingen verliezen zelfs hun kleur en worden melkachtig wit, doorzichtig of juist blauwzwart. Er moet nu een gebouw ontworpen worden waarbij van te voren vaststaat hoe het eruit zal zien in de enorme kou. Met een dergelijke fantasie kan deze les van start gaan en de hele klas doet mee aan de prijsvraag. De kinderen gaan op zoek naar de koudste kleurencombinaties die ze kunnen vinden.

Na de beide opdrachten evalueren we aan de hand van de tegenstelling in temperatuur de soorten kleur.

Andere onderwerpen: zonnebloemen, de man van staal.

Ruimtestation, 12 jaar